

Turcja łączy Europę i Azję tunelem pod Bosforem

Aleksandra Jarosiewicz

29 października, w 90. rocznicę ustanowienia Republiki Tureckiej oficjalnie otworzono tunel Marmaray łączący azjatycki i europejski brzeg Stambułu. Tunel jest elementem szerszego planu usprawnienia komunikacji miejskiej w finansowej stolicy kraju oraz rozwoju sieci kolejowych w Turcji (będą nim przejeżdżać szybkie pociągi oraz składy towarowe). Oddany odcinek ma długość 14 km i połączony jest ze stambulskim metrem. W ramach projektu planuje się modernizację 73 km sieci kolejowych w Stambule oraz rozbudowę taboru kolejowego (do 2015 roku).

Koszt budowy tunelu wyniósł około 3 mld euro. Projekt został zrealizowany przez konsorcjum japońsko-tureckie, z zastosowaniem szeregu rozwiązań zwiększających jego bezpieczeństwo w przypadku trzęsień ziemi (Stambuł leży w strefie aktywnej sejsmicznie). Budowa tunelu została częściowo sfinansowana przez kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Japońską Agencję Współpracy Międzynarodowej.

Komentarz

- Tunel Marmaray w wymiarze lokalnym przyczyni się do złagodzenia bólów komunikacyjnych w liczącym około 14 mln mieszkańców Stambule. Zgodnie z szacunkami, udział transportu kolejowego w sektorze komunikacyjnym aglomeracji ma wzrosnąć dzięki projektowi z niecałych 4% do prawie 30%. Ma to olbrzymie znaczenie dla zatłoczonego Stambułu, w którym rozwój komunikacji lokalnej nie nadążał za wzrostem populacji (wzrost o około 4 mln ludzi od 2000 roku). Marmaray jest także elementem szerszej strategii Ankary rozbudowy i modernizacji istniejących połączeń kolejowych wewnątrz kraju, w ramach której powstaje m.in. szybkie połączenie kolejowe ze Stambułu do Ankary (ma być ukończone do końca br.).
- W wymiarze regionalnym Marmaray jest elementem polityki rozwijania przez Turcję potencjału tranzytowego i ma stać się integralną częścią projektu budowy linii kolejowych łączących Chinę poprzez Azję Centralną i Kaukaz Południowy z Europą (tzw. Nowy Jedwabny Szlak). W ramach tej koncepcji budowane są linie kolejowe w Azji Centralnej oraz linia kolejowa z Azerbejdżanu do Turcji (Baku–Tbilisi–Kars), której ukończenie planowane jest na rok 2015.
- Marmaray jest także jednym z szeregu wielkich projektów zainicjowanych przez rządzącą Partię Sprawiedliwości i Rozwoju (AKP), które mają demonstrować dokonywaną przez nią spektakularną przebudowę kraju. W ramach tej polityki AKP forsuje także kontrowersyjne pomysły, m.in. budowy trzeciego mostu i trzeciego lotniska w Stambule.

czy też kanału omijającego cieśninę Bosfor. Projekty te krytykowane są za rozmach i realizację bez uwzględniania zasad zrównoważonego rozwoju. W zamierzeniach premiera Recepta Tayyipa Erdoğan'a wymienione projekty mają być symbolem sukcesów w AKP w sferze gospodarczej i wpisywać się w wielką strategię przeobrażenia Turcji sformułowaną w dokumencie „Hedef 2023” (Cel 2023 – w stulecie Republiki). Doraźnie powstanie Marmaray będzie z pewnością wykorzystywane w kampanii wyborczej jako przykład sukcesu AKP przed nadchodzącymi wyborami samorządowymi w Turcji (marzec 2014).